

Geachte ^{5.1.2.e} beste ^{5.1.2.e} check bij ^{5.1.2.e} of Luuk en ^{5.1.2.e} elkaar kennen, zou wel moeten.

Ten eerste mijn excuses dat beantwoording van je brief van 28 november 2014 zo lang op zich heeft laten wachten. Ten tweede wil ik nogmaals benadrukken dat het College schoon drinkwater van groot belang acht, en dat we daar dan ook, voor zover we daartoe de mogelijkheden hebben, aan willen bijdragen. Er zijn evenwel belemmeringen, waarover hieronder meer. Dat neemt evenwel niet weg dat we in de tussentijd de nodige acties hebben ingezet die ik graag weergeef. En uiteraard hebben we je brief, zoals je hebt gevraagd, binnen ons College besproken.

Wat waren ook al weer de aanbevelingen uit het CLM-rapport van ..., kenmerk ...: **pm deze tekst komt uit de oplegger voor de collegevergadering, ik heb de tekst niet gecheckt, doen jullie dat nog?**

1. CLM adviseert Vewin de inconsequenties in het toelatingsbeleid bestuurlijk te bespreken met Ctgb en de ministeries van EZ en I & M.
2. Het verdient daarbij aanbeveling aan Vewin te pleiten voor het direct aanpassen van de toelating van alle middelen van werkzame stoffen zodra duidelijk is dat het uitspoelingsrisico volgens de beslisboom grondwater te groot is. Dit voorkomt verwarring en onbegrip bij de toepassers en voorkomt risico's voor het grondwater. Het Ctgb heeft aangegeven dat zo'n directe aanpassing ambtshalve mogelijk is, alhoewel het niet vaak voorkomt.
3. Ook adviseert CLM aan Vewin en haar leden de monitoringgegevens van de drinkwaterbedrijven systematisch aan te bieden aan het Ctgb, volgens de systematiek die wordt toegepast voor oppervlaktewatermonitoring. Dit maakt het mogelijk dat Ctgb de gegevens gebruikt bij (her-) beoordelingen. Dit kan tegenstrijdigheden tussen enerzijds het aantreffen van de werkzame stof boven de norm en het anderzijds niet verbieden in de grondwaterbeschermingsgebieden opheffen.
4. Tenslotte verdient het aanbeveling te pleiten voor het op een lijn brengen van de normen voor niet-relevante metabolieten in de toelatingsbeoordeling en het drinkwaterbesluit.

Voordat ik concreet inga op de aanbevelingen wil ik eerst even melden dat we recent elementen hebben gespecificeerd die in Nederland afwijken ten opzichte van andere lidstaten en die bij een aanvraag voor wederzijdse erkenningen beoordeeld worden indien dit relevant is. We verwachten dat deze beoordeling bij zal dragen aan schoner grond- en oppervlakte water en daarmee dus ook aan schoner drinkwater. Onze werkwijze is aan de Tweede Kamer meegedeeld¹. Indien nodig kunnen wij vervolgens beperkingen opleggen aan toelatinghouders of gebruikers (zie voor onze werkwijze het voorbeeld Troy hieronder). De elementen daarbij zijn:

- uitspoeling naar grondwater;
- windsnelheid (driftwaarden);
- beslisboom voor drinkwater bereid uit oppervlaktewater.

Ook op Europees niveau is inmiddels het nodige in gang gezet. De EFSA is bijvoorbeeld bezig met **graag aanvullen met de laatste stand, ik denk dat Luuk dit graag benoemt.**

Van de in het rapport gesignaleerde inconsistenties (punt 1) in het toelatingsbeleid zijn we ons zeer bewust. Deze worden evenwel vooral veroorzaakt door verschillen in de normenkaders (punt 4, in het rapport uitgelegd op blz. 15) waaraan wij over en weer gehouden zijn. Het probleem van het niet goed op elkaar aansluiten van het normenkader voor drinkwater en dat voor de toelating van

¹ Brief van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 15 februari 2016, kenmerk DAGN-PAV/16021158, blz. 17.

gewasbeschermingsmiddelen is inmiddels ook op wetgevingsniveau onderkend, en onlangs als aandachtspunt aan de Tweede Kamer gemeld, zie onder meer dezelfde brief².

Het advies in punt 3 hebben we al in uitvoering. De betreffende monitoringsgegevens maken inmiddels deel uit van de zogenoemde Bestrijdingsmiddelenatlas. Deze gegevens worden dus in onze risicobeoordelingen meegenomen. **Kloppen mijn bewoordingen? Ik heb ^{5.1.2.e} dit zo horen zeggen.**

Door het verschil in normenkader kunnen we evenwel niet altijd de in het rapport genoemde maatregelen nemen. **Pm de verschillen staan ook al in het rapport zie blz. 15, dus herhalen hier hoeft mi niet.** Ook zullen een aantal van de in het rapport gesignaleerde verschillen in toelatingen van middelen met dezelfde stoffen blijven bestaan (punt 1 en 2). Wij moeten immers per aanvraag toetsen of het middel kan worden toegelaten en welke beperkingen nodig zijn. Per aanvraag moeten gegevens worden overgelegd en worden beoordeeld. Het in het rapport gegeven voorbeeld van Troy 480 (13386 N) is een goede illustratie van onze werkwijze. Dit middel is toegelaten op basis van een toelating (wederzijdse erkenning) in het Verenigd Koninkrijk (VK). In dit specifieke geval werd er door de aanvrager geclaimd dat het gebruiksareaal in het VK kwetsbaarder is voor uitspoeling naar grondwater dan in Nederland. Deze claim is onderzocht door het RIVM, waaruit is gebleken dat het gebruiksareaal in het VK inderdaad kwetsbaarder is voor deze specifieke combinatie van werkzame stof, gewas en scenario. Het risico voor uitspoeling is derhalve gedekt door de beoordeling in het VK. Uit deze beoordeling volgde dat de voorspelde concentratie in het grondwater kleiner was dan 0,01 µg/L. In de toelating van Troy is dus wel degelijk, anders dan het rapport aangeeft, rekening gehouden met de strengere norm voor grondwaterbeschermingsgebieden. **(graag check 0,01 of 0,1)** Omdat er geen risico werd gevonden door het RIVM kon dit middel dus worden toegelaten zonder verdergaande beperkingen.

Mijns inziens kan met actieve voorlichting aan gebruikers en toepassers nog een slag worden gemaakt, zodat zij er zich van bewust zijn dat bepaald gebruik van gewasbeschermingsmiddelen weliswaar toegelaten is, maar dat zij met een andere manier van toepassen de kans op drift en uitspoeling verkleinen of voorkomen en dat ze zo bijdragen aan schoner (drink)water. In de pilots die gaan draaien in het kader van het Programma Duurzaam zullen we deze informatie dan ook meegeven **Pm of zoiets; maw kunnen we dit nog linken aan ons Programma duurzaam (dat ik inhoudelijk niet ken?)**

Ik ga ervan uit dat je met de door ons opgelegde en nog op te leggen beperkingen voor middelen met imidacloprid bekend bent, en met het voornemen van de staatssecretaris om zo nodig verdere beperkingen via een Algemene maatregel van Bestuur op te leggen. Daartegen is overigens bezwaar en beroep te verwachten of al ingesteld.

Ik kan al met al constateren dat we de nodige initiatieven nemen en hebben genomen om het normenkader op nationaal en Europees niveau, waar dat binnen onze macht ligt, aan te scherpen. Ik verwacht dat we op de langere termijn effecten zullen zien van onze acties, via onder meer jullie monitoringsgegevens. Graag hou ik via ons bestuurlijk overleg contact zodat we elkaar blijven informeren.

Met vriendelijke groet, etc.

²idem, blz. 19 en 20.